

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 17

24. dubna 2016

Cena: 8 Kč

O budoucnosti naší společné modlitby

První léta po vzniku Církve československé, ve kterých se utvářely základy života nového církevního společenství, přinesla širokou a živou diskusi o tom, jakou podobu by měly mít společné modlitby, tedy liturgie. Do bohoslužebného života postupně pronikal návrh **Liturgie Karla Farského**, který se záhy stal základním řádem naší společné modlitby. K němu od počátku neodlučitelně patřil i Zpěvník písní duchovních spolu s Agendou. Zpěvník spolu s Liturgií byly opakovaně vydávány v poměrně velkém a cenově dostupném nákladu, aby si základní knihy určené pro společnou modlitbu mohl pořídit skutečně každý a přijal je za své. To byl vlastně nejdůležitější krok od vydání prvních sešitů Českého misálu v letech 1919 – 1920, který byl stále především knihou určenou knězi ke konání bohoslužeb. **Bible spolu s Liturgií, Zpěvníkem a Agendou se staly základem i výrazem společné modlitby** všech, kteří byli svoláni do Církve československé a v ní povoláni k životu víry, naděje a lásky. Její smysl i mnohotvárnost předznamenala K. Farský biblickým veršem (Kol 3,16) na úvodním listě Zpěvníku: „Slovo Kristovo přebývej ve vás bohaté ve všeliké moudrosti; pročť učte a povzbuzujte se vespolek žalmy, zpěvy a písněmi duchovními, milostně zpívající ve srdcích svých Bohu.“

K nejstarším svědectvím o společné modlitbě křesťanů patří vedle Nového zákona spisek **Didaché** (přelom 1. a 2. století n. l.). Spolu s popisem křtu obsahuje také pravidla pro zachování pústu i společnou modlitbu. Její základní podobou má být jednak modlitba Otče náš, pronášená každého dne ráno, v poledne a večer, jednak žehnací, děkovaná modlitba, pronášená nad chlebem a kalichem vína při společném jídle na památku smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Takovému společnému jídlu říkáme

tradičně eucharistie (vzdávání díky) nebo též večeře Páně a oné žehnací modlitbě pak eucharistická modlitba. Významný křesťanský filosof a teolog **Justin Mučedník** (2. stol. n. l.) v knize **Apologie**, adresované římskému císaři Antoniu Piovi, řadí ke společné modlitbě také přímlybné (sborové) modlitby, ve kterých se pokřtění společně obrací k Otci a prosí za celý svět (za vládcy, křesťanský lid, mír ve světě, za nemocné, pronásledované a potřebné apod.). Zvláštní místo vyhrazuje aklamaci Amen, kterou se i modlitba pronášená tím, kdo bohoslužbu vede (jí předsedá), stává modlitbou společnou.

Tertullián (zemřel kolem r. 220 n. l.), severoafrický právník a křesťanský teolog, i spisek **Didascalía apostolorum** (3. stol. n. l.) pak kladou důraz na to, že každá modlitba, kterou pronášejí křesťané, ať už o samotě, v rodinném kruhu či při bohoslužbách, je modlitbou společnou, neboť se v ní k Bohu obrací vždy jako živé údy jednoho těla Kristova, jímž je církev (1. K 12).

V současné době se bohoslužebná praxe v Církvi československé husitské, skrze kterou a v ní jsme povoláni k životu víry, v některých ohledech podobá jejím počátečním létům. Doposud sdílená Liturgie Karla Farského (jinak též Liturgie ČČSH) prochází v některých náboženských obcích více či méně zdařilými místními úpravami, inspirovanými zejména praxí evangelických či katolických církví. Podobně je tomu i se Zpěvníkem, ze kterého již jen část písní je pravidelně zpívána při bohoslužbách, a tvoří tak obsah našeho bohoslužebného života. Ta pak bývá příležitostně doplňována písněmi ze zpěvníků jiných církví či křesťanských společenství. Následující léta budou bezesporu svědky hledání odpovědi na tuto současnou situaci. Neměli bychom ztratit ze zřetele, že k naší i ekumenické duchovní tradici patří přes tvůrčí různorodost forem vždy hledání společné modlitby, kterou ti, kdo se jí obrací „milostně“ k Bohu Otci skrze Syna v Duchu svatém, znají svým srdcem, a bez rozpaků, spontánně k ní mohou připojit své Amen. **Pavel Kolář**

Existuje něco většího než tvoje činnost, a to je modlitba.
Existuje účinnější síla než tvoje slovo, a to je láska.

Carlo Carreto

Inspirátor Hus - realizátor Luther

Dokončení článku z č. 14 o vlivu reformace na vývoj spisovné němčiny. V té době byl však Luther již hrdinou: měl za sebou obhajobu na Říšském sněmu v Augsburgu a také diskusi s Johannesem Eckem, papežovým přívržencem, který se snažil dokázat Lutherovo kacířství tím, že z něj provokativní otázkou vylákal příznání se k souhlasu s Husovým postojem v záležitosti odpustků.

Luther byl velkým kritikem jejich vymáhání, které obstarával tenkrát v Německu známý mnich Tetzel. („Když mince ve skříňce zazvoní, duše z ohně vyskočí.“) Zajisté potřebovala církev peníze: vedla spory církevní i světské. A mezi rokem 1517, kdy Luther publikoval svých 95 tezí, a Wormským sněmem v roce 1521, se mnohé událo – vedly se

Pokračování na str. 3

Autorem „Růžového probuzení“ je Tomáš Janoušek, který ochrnul po nehodě v osmi letech. Po dlouhé hospitalizaci v motolské nemocnici žije doma s rodiči a malování mu vyplňuje volný čas a přináší seberealizaci. Jak sám říká: „Je to moje práce“.

Ne ruka, to duše maluje

Ne ruka, to duše maluje. A jinak to ani být nemůže. Mám totiž na mysli malíře, kteří svá díla vytvářejí nikoli tradičním způsobem, který máme s malířstvím zažitý, tedy pomocí své ruky a štětce, nýbrž zcela neočekávaně – ústy či nohama. Možná patříte mezi ty, kdo každoročně, na jaře a na podzim, dostávají do schránky nové kolekce obrázků těchto postižených umělců, sdružených v Nakladatelství UMÚN, případně jste se setkali s jejich tvorbou v podobě reprodukcí v kalendářích, přáních, omalovánkách a jiných drobných dárčích nebo na výstavě. To, co na nich prezentují, je vskutku mimořádné a jistě nejsem sama, koho při pohledu na některé z těchto výtvořů napadne – to bych já v životě nenakreslil(a). A co mě také napadá, je, že co bylo zvláštním, často velmi krutým osudem těmto lidem odňato, bylo jim přidáno právě v této oblasti...

Je dobře, že mají možnost se takto realizovat a že ona myšlenka vytvořit sdružení – existující nejen u nás, ale také v řadě dalších, i mimoevropských zemích – vůbec vznikla. A je také dobře, že Nakladatelství UMÚN jejich činnost zastřešuje, pomáhá jim v dalším rozvíjení schopností a finančně je podporuje. Ale pěkně od začátku...

Zakladatelem a prvním prezidentem byl Němec Arnulf Erich Stegmann. Narodil se v roce 1912. Už ve dvou letech onemocněl dětskou obrnou a ochrnul na horní končetiny. Velmi brzy v něm učitelé objevili malířský talent, když mu ruce nahradila ústa, kterými držel veškeré štětce a nástroje. Studoval na grafické škole i v soukromých ateliérech a hodně cestoval; již v roce 1932 založil vlastní nakladatelství, vydával umělecké pohlednice a grafiky. Využil svého organizačního talentu a kontaktoval další postižené malující ústy a nohama. Výsledkem jeho činnosti bylo v roce 1956 založení celosvětové asociace, jejímž byl dlouho prezidentem. Jeho nástupci byli až do své smrti paní Marlyse Tovaeová, Eros Bonamini; současným prezidentem je od r. 2013 Serge Maudet, francouzský malíř se stylem klasických francouzských krajinářů a impresionistů a talentem, díky němuž je co chvíli v centru médií... Od založení Sdružení v padesátých letech vznikala v různých

zemích světa jednotlivá nakladatelství, dnes působí ve více než 30 zemích světa. Již zmíněnou činností se získávají prostředky pro plnění následujících cílů:

- Sdružování tělesně postižených malířů.
- Hodnocení jejich tvorby, poskytování stipendií talentovaným i těm, kteří ještě umělecké zralosti nedosáhli.
- Zajišťování doživotní výplaty honorářů svým členům, i když ze zdravotních důvodů nemohou dále malovat.
- Pomoc vést malířům normální život ve společnosti, bez nutnosti žít izolovaně.
- Organizování výstav.

Sdružení vychází ze základní myšlenky zakladatele, jenž nemínil pro postižené založit tradiční dobročinnou organizaci, nýbrž poskytnout jim podmínky, aby se stali právoplatnými členy společnosti. Protože ani těžce postižení lidé nechtějí být odkázáni na dary, ale pokud mohou, chtějí žít a pracovat dle svých možností jako každý jiný. A mají k tomu všechny předpoklady, jak je patrné z dokonalosti a krásy jejich výtvořů.

Čtenáři, kteří se s jednotlivými díly, ale i osudy autorů chtějí seznámit, mohou navštívit stránky nakladatelství www.umun.cz, kde najdou všechny pěkně pohromadě a kde si mohou i kresby v podobě reprodukcí, přáníček, kalendářů či třeba hrníčku pro radost i objednat. Věřte mi, stojí za to. **KB**

Den Země - 22. duben

Prameny vysíláš do potoků, které mezi horami se vinou. Napájí veškerou zvěř polí, divocí osli tu hasí žízeň. Při nich přebývá nebeské ptactvo, ozývá se v ratolestech. Ze svých síní zavlažuješ hory, země se sytí ovocem tvého díla. Dáváš růst travě pro dobytek i rostlinám, aby je pěstoval člověk, a tak si ze země dobýval chléb. Dáváš víno pro radost lidskému srdci, až se tvář leskně víc než olej; chléb dodá lidskému srdci síly. Hospodinovy stromy se sytí vláhou, libanónské cedry, které on zasadil. A tam hnízdí ptactvo, na cypřiších má domov čáp. Horské štítů patří kozorožcům, skaliska jsou útočištěm pro damany. Učinil jsi měsíc k určování času, slunce ví, kdy k západu se schýlí. Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří. **Žalm 104,10-20**

Bouračka

Bouračka ... jeden jede po hlavní, druhý po vedlejší ... jeden si je jistý, druhý přehlédne ... buch ... řinčení skla, skřipání plechů ... Každý řidič se někdy více či méně okolo nějaké nehody motal nebo zamotal nebo byl jejím účastníkem. Viník je většinou v šoku, nechápe, snaží se řešit situaci podle svého obdarování a čeká na reakci poškozených. Poškození jsou vždy v šoku, a opustí-li auto bez úhony sem tam s modřinou, přichází reakce ... pláč, vztek, slovník nevyslovitelný ... čekají na příjezd policie, případně svých blízkých ... viník sedí na obrubniku a kouká nepřítomně, poškození stojí opodál pospolu, kouří a nadávají. ... Případ naší dcery před pár dny. Přijela jsem na místo ve chvíli právě popsané. Stoupla si k hloučku poškozených a ohlížela se po viníkovi, kde že je ten blbec? Takové mladé ucho ježaté s kšiltlem dozadu, ukázkový případ mladého kluka, který se cítí za volantem „king“ a jezdí jako čuně, dokud se něco nestane. Naneštěstí pro něj barva jeho pleti dávala nadávkám poškozených štvavnatě přívlastky. Dceřino auto je na odpis, opravdu není důvod být veselá, ale jí ani její spolujezdkyni se nic nestalo. Toho běhání a úřadování, co nás čeká, úřednický opruz taky nikomu na náladě nepřidá. Policisté dělají svou práci, poškození odhadují škody a kouří a nadávají. Kolemjdoucí se ptají po mrtvých, školní mládež má o zábavu postarano, malým dětem maminky vysvětlují, že autíčko udělalo „bum“. Viník sedí stále na stejném místě a stále kouká do nepřítomna. „Cos to vyváděl, ty vogue? Ty jsi zapomněl, že jsi na vedlejší?“ ... Sedla jsem si k němu. „Hm. No. Já sem neviděl...“ odpovídá Milan a začíná brečet. „Neřvi, troubo, buď rád, že se nikomu nic nestalo. Tady máš kapesník. Nechceš cigaretu, nemáš žizeň?“ Vzala jsem ho okolo ramen a on se rozeřval jako malej kluk. „Hele, já mám jenom dva papírové kapesníčky, tak toho nech. Za blbost se platí v každém režimu a tohle tě přijde docela draho, ale nikomu se nic nestalo, slyšíš?“ „Hm...“

Poškození jsou znovu v šoku. Koukají na mě a na kluka a ... přestali nadávat. Postupně se dokonce někteří přiblíží, aby Milana pláclí do zad. Přijíždí jeho rodina, jezkovy oči ... teď jsem raději vycouvala. Poškození začínají znovu nadávat ... těm policajtům to trvá ... ty jo, to jsou magoři ... na hle platíme daně ... slovník nevyslovitelný. Je mi taky zima, prší, nejraději bych naložila dceru a jely bychom domů. K dobré náladě mám daleko. Chodím v dešti sem a tam a čekám. Policista fotografující místo střetu se motá mezi projíždějícími auty. Je mi fakt zima, potřebuju se hýbat. „Hele pane, já mám vestu v autě, nechcete na chvíli pomoci zastavit dopravu?“ ptám se policisty. Policista vykulí oči, odpoví souhlasným pokýváním ... vysvětlí mi co a jak ... za chvíli je hotovo a policista mě odmění i úsměvem. Poškození už nemají na co nadávat, tedy zatím, než navštíví pobočku pojišťovny ... Konec. Jedeme domů. Teď nás čeká to šílené běhání po pojišťovnách, úřadech...

„Hospodine, proč my lidi tak rádi nadáváme, i když nemusíme, proč na všem hledáme vždy to horší, proč všechno tak rádi kritizujeme, ale ruku k dílu málokdo přidá, proč spíláme ti, že kdybys byl ... ty máš Bože tak neuvěřitelně pevné nervy! Já se cpu antidepresivy a ty? Koukáš se MILOSTIVĚ na nás, lidské červíčky, jak nadáváme svému okolí, ve svém okolí na své okolí, děláme si naschvály, házíme si klacky pod nohy ... Ježíši, pověz mi, jak to děláš, že nás máš tak rád? Za co, proč? My tě každodenně znovu a znovu přibíjíme našimi zloby plnými hříchy na kříž a ty se nás znovu a znovu zastáváš. Vážně si myslíš, že nevíme, co činíme? ...“ Je možné řešení pro každého z nás. Místo reflexní vesty na sebe obléct Krista. Oblečení Láskou pak řešit veškeré života bytí se svými většími či menšími bouračkami. Že je to v lidském světě nesku-tečně naivní, vím, práť se se Zlem je vyčerpávající. Slupnu další „bobuli“ a s lehkým úsměvem koukám před sebe. Prosím tě, Pane, za sílu znovu se zvednout. Prosím tě za naději, že si každý z nás bude vědom nemožnosti života bez Lásky, bez vzkříšeného Krista. Prosím o milost pro každé lidské srdce.

Anna Holínská

Z kazatelského plánu

4. neděle po Velikonocích

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost. Aleluja! ŽALM 98,1,2

První čtení: Skutky 11,1-18

Tužby velikonoční (III):

2. Za naši věrnost Kristu osvobozujícímu od hříchu, zla a smrti, modleme se k Hospodinu.
3. Za nebeská obdarování a dokonalé dary milosti Boží, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, ty žehnáš svým věrným, aby byli jednotní ve slovech i činech. Dej, ať si zamilujeme tvá přikázání a toužíme po tom, co nám zaslubuješ! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 21,1-6

Evangelium: Jan 13,31-35

Verše k obětování: Žalm 145,3

Verš k pozhnání: Jan 13,34

Modlitba k pozhnání:

Nebeský Otče, přispěj nám, abychom tvou milostí, již jsme od tebe nezaslouženi přijali, byli očistěni od hříchů a ochráněni před každým pokušením! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 58, 99, 103, 110, 162, 293

Křesťané v Japonsku

Pokračování článku z minulého čísla

Od roku 1640 museli být všichni Japonci registrováni v místních buddhistických chrámech a chrámové matrice pak sloužily jako nástroj kontroly náboženské příslušnosti.

Již dříve vstoupilo v platnost nařízení, že evropské lodě smějí připlouvat pouze do přístavů Nagasaki a Hirado. V roce 1623 přerušili z ekonomických důvodů obchodní styky s Japonskem Angličané, následující rok byli pro údajný podíl na misionářské činnosti vyhoštěni ze země Španělé. Roku 1635 byl všem Japoncům pod trestem smrti zakázán odjezd do ciziny, a ti, kteří se v té době v cizině zdržovali, se nesměli vrátit domů. Po povstání v Šimabaře byli roku 1639 vypovězeni ze země Portugalci. Nadále pak s Japonskem obchodovali z evropských národů pouze Holanďané...

TAJNÁ VÍRA

Valignano již v roce 1590 pochopil, že křesťanům velmi pravděpodobně hrozí v budoucnu persekuce, začal tedy podporovat vznik bratrstev, která by v případě zákazu křesťanství udržovala tajně víru. Měla hrát důležitou roli v evangelizaci, ale také v pastorální práci a udržování víry. Okolo roku 1600 se ve všech částech země nacházely laické křesťanské organizace. Tato bratrstva byla organizována v menších skupinách, které měly okolo padesáti

věřících; větší uskupení čítající 500–600 věřících vznikala spojením několika menších skupin. Malé skupiny měly obvykle dva vůdce, hlavního a jeho pomocníka, ti byli také mezi vedením větších organizací. Dohledem nad činností žen byla pověřena vždy jedna ze starších žen. Členové bratrstev pomáhali s evangelizací, věnovali se charitativní práci a setkávali se při bohoslužbách, soukromých pobožnostech, četbě posvátných textů a při studiu náboženství. Skrytí křesťané měli i svůj liturgický kalendář, který řídil jejich aktivity. Všechny kostely byly zbořeny, setkání se proto konala v soukromých domech. Bratrstva připravovala své věřící i na hrozbu mučednické smrti. I když se křesťané nacházeli

Socha sv. Františka Xaverského

ve všech vrstvách obyvatel, během období pronásledování se řada z výše postavených Japonců zřekla své víry. Chudí lidé si ji ale často zachovali a většina věřících tak žila v izolovaných venkovských oblastech. Jednotlivé komunity byly odděleny jedna od druhé, pohození křesťanské víry se proto v jednotlivých oblastech časem začalo různit. Mnozí z tajných křesťanů neměli přístup k Bibli ani k věroučným knihám, jejich pojetí víry se tak postupně značně vzdálilo oficiálnímu katolickému učení.

IZOLOVANÍ KŘESŤANÉ

V polovině 19. století, kdy se Japonsko začalo pomalu otevírat světu, se část tajných křesťanů připojila k obnovené katolické církvi. Poměrně velká část uskupení skrytých křesťanů ale zůstala na katolické církvi nezávislá a dále dodržovala svou vžitou náboženskou praxi. Věřící držící se této praxe jsou obvykle označováni jako hanare kirisitan, „izolovaní křesťané“. I nadále dodržovali svou zvláštní víru, která se vyvinula během období izolace, uctívali různé objekty symbolizující „katolickou“ víru, včetně předmětů, které byly spojeny s mučednictvím jejich předků, např. jednoduché reprodukce svatých obrázků. Zachovala se i některá z děl tajných křesťanů, která byla sepsána během období izolace, v nichž se katolické učení mísí se šintoistickými, buddhistickými a populárními náboženskými představami.

Dita Nymburská

Pokračování příště

Nad Písmem

BUDETE-LI MÍT LÁSKU JEDNI K DRUHÝM... J 13,31-35

Když Jidáš vyšel ven, Ježíš řekl: „Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm; Bůh jej také oslaví v sobě a oslaví jej hned. Dítky, ještě jen krátký čas jsem s vámi. Budete mě hledat, a jako jsem řekl Židům, tak nyní říkám i vám: Kam já odcházím, tam vy přijít nemůžete. Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“

Jan 13,31-35

Příběh čtený čtvrtou nedělí po Velikonocích by se dal nazvat příběhem o dokonalosti.

Kromě prvního čtení, které dokumentuje Petrův příběh, kdy vešel mezi pohany, se dočítáme z knihy Zjevení, co bude poté, až bude nová země a nové nebe.

Evangelium je zase zasazeno do Ježíšova posledního pobytu v Jeruzalémě před ukřižováním, a zde nabádá učedníky, aby se navzájem milovali, pojmenovává to jako nové důležité přikázání, neboť tak se poznají ti, kdo patří Kristu.

Z dalších příběhů Nového zákona můžeme poznávat, jak učedníci toto nové přikázání naplňovali. Jistě nebyli od té doby bez chyby a asi se mezi nimi objevovaly různé

sváry. Ale to, co slyšeli od Ježíše o novém přikázání, zcela jistě zůstalo v každém z nich, neboť vlastně všichni odcházejí hlásat slovo Boží a vydávají se do světa. Kdyby k tomu neměli lásku, o které mluvil Ježíš, mnoho by nedokázali. A dokázali mnohé.

Petr je povolán k zvláštnímu poslání, můžeme říci předělu dosavadního působení. Je mu ve snu zjeveno, že má hlásat zvěst evangelia pohanům. Na tu dobu věc velmi kontroverzní, neboť stále byli všichni přesvědčeni, že toto se pohanů netýká a že zvěst o spáse je určena pouze Židům.

A tak se stalo, že Petr prohlédl, a nejen to. Musel o tom přesvědčit i ty ostatní, takže od té doby se cesty evangelia ubírají jiným směrem a to do celého světa. Představme si tedy, jakou museli mít apokalyptické a učedníci odvahy a lásku k lidem, za nimiž přicházeli. Nám jsou tyto příběhy samozřejmě k poučení a zamyšlení. Jsme také učedníci, kteří byli nějak povoláni. Možná často hledáme složitě svá

poslání a to, jak žít víru v dnešním světě a svědčit o Kristu.

Ježíšova slova o lásce jsou ale jasná a prostá. Začátek všeho je, abychom se navzájem milovali, a tak si uvědomili Boží lásku k nám. Ta je nezměrná a pomůže nám dělat v našem životě bezmála zázraky. Ukáže nám cestu, poučí nás, přivede nás k lidem, dá nám přátele, provede nás životními zkouškami, a to vše s Božím vedením a s láskou k lidem, Bohu, sobě. Ve Zjevení slyšíme: „Hle, tvořím všechno nové.“ To není jen zvěst o tom, jaké to bude na konci věků. To je zvěst aktuální do života každého člověka. Bůh tvoří vše nové a jiné.

Jeho zásluhou se Petr dostal do domu Kornéliova a mohlo začít „nové“. A začalo. Zvěst evangelia pro všechny národy. Zásluhou Boha se také bude v našich životech tvořit nové, jestli my mu uvolníme prostor a budeme ochotně naslouchat jeho hlasu.

Kéž se nám to podaří a přikázání lásky předáváme budoucím.

Eva Cudlinová

Bože, nebeský Otče,
který tvoříš vše nové, dej, ať slyšíme tvůj hlas,
který i nás volá, abychom naplňovali tvé přikázání lásky,
abychom byli dobrými učedníky, kteří nesou tvé slovo do tohoto světa.
Dej nám odvahy nebát se a měnit své životy tak,
jak ty sám nám ukazuješ, a dej nám víru, že na všech cestách
nás provázíš svojí láskou a pomocí.

Inspirátor Hus ...

Dokončení ze str. 1

války, měnili panovníci na evropských trůnech, a tak probíhala i manipulace ve světě diplomacie. V té době se stavěl i dóm sv. Petra. Právě 27. Lutherova teze je namířena proti odpustkům a podílů církve na světském kapitálu a právě v kritice mocenského nároku církve, její majetnosti a papežovy neomylnosti se shodují Luther i Hus.

O SVOBODĚ

Luthera zaujaly hlavně dvě otázky: v jaké formě by měla být církev, aby pro něj (a též pro objektivní požadavky) byla akceptovatelná, a jak by se měl rozvíjet a projevit jeho vlastní vztah k Bohu. Pro sebe si našel odpověď: jediné, co mu pomůže, je – věřit! Ale když stačí pouze víra jednotlivce, je postavení církve jakožto prostředníka mezi člověkem a Bohem ohroženo. Tímto postojem a názorem Luther napadl přímo základy církve.

Komplexní dílo, ve kterém Luther myšlenky těchto svých představ shrnul, byl traktát „O svobodě“, vydaný r. 1520. Podle Luthera odevzdává Ježíš duši s ním spřízněné svou spravedlnost a bere její hříchy na sebe. Křesťanské společenství znamená účast na Kristových hodnocích: milosti, spravedlnosti, míru a svobodě.

Když ve Wormsu nejen církevní, ale i světská moc (sám císař), vyřkl nad Lutherem klatbu, zabýval se již oblíbeným tématem – Bibli. Protože byl přesvědčen, že latinská Vulgata postrádala v překladu výstižnost a přesnost, odhodlal se přeložit ji z originálu – řečtiny a aramejštiny – do němčiny. Ukryt na hradě Wartburg, nikým nevyrušován a nepoznán, se tak mohl věnovat biblickým textům. S tím se ovšem snoubil i problém, do jaké podoby němčiny biblické texty přetlumočit. Německo bylo velké, pozůstávalo z mnohých knížectví, která měla své kanceláře a každá

z nich používala jako úřední jazyk „němčinu“ poznamenanou místními nářečím; proto hovorový jazyk srozumitelný např. v oblasti Bavorska byl pro člověka severněji žijícího téměř nesrozumitelný, odhlédnouc od písemného projevu. Luther zjistil, že pokud chce své myšlenky zprostředkovat co nejširšímu okruhu čtenářů, musí tak učinit srozumitelným jazykem. Ve středověku se používaly jen nářečí a dialekty. V období rozkvětu se básníci sice snažili nejmarkantnější rozdíl těchto dialektů vyrovnávat tzv. literárním jazykem, ale tyto snahy nepronikly do širších lidových vrstev.

JAZYK KANCELÁŘÍ

Od 10. století se též zaznamenává intenzivní přesun obyvatelstva ze západních do severních a jihovýchodních oblastí (přes Krušné hory) tehdejší říše. U těchto migrantů v oblasti Horního Saska (drážďanská kancelář) a jižních oblastí říše (pražská kancelář) je třeba hledat počátky sjednocování jazykových projevů; jelikož tyto velké kanceláře udržovaly úřední styk, čehož předpokladem byla srozumitelnost jazyka. Za těchto okolností lze pozorovat jisté vývojové momenty urychlující vznik spisovného jazyka:

1. jazykové zvyklosti jednotlivých kancelářů, 2. potřeby knižtisku, 3. saské nářečí v oblasti Magdeburgu, Mišně, Wittenbergu a Drážďan, které se stalo dominantním a které vzniklo z nářečí mnohých oblastí říše, odkud pocházeli přistěhovalci a v neposlední řadě 4. působení jazykového projevu Luthera.

Luther ve snaze rozšířit své myšlenky se rozhodl dát jazyku jednotnou formu, založenou na akceptovatelném podkladu. Jelikož nejdůležitější kanceláře říše komunikovaly mezi sebou, často používaly oficiální jazyk vzájemně srozumitelný. Relevantní pro Luthera byly ty největší z nich a rozhodl se tak použít jako základ pro svůj úmysl jazykové prostředky kanceláře drážďanské, praž-

ské a vídeňské. Mimoto bral do úvahy způsob vyjadřování středověchodní němčiny: „Používám obvyklou německou řeč, aby mi všichni mohli rozumět. Nejen všechna knížata i králové, ale i prostý muž na trhu.“

Když uvážíme, že v čase reformace bylo 90 % obyvatelstva německého jazykového prostoru protestanty, můžeme ocenit, jak mimořádný význam měla Lutherova Bible pro vývoj jednotného jazyka v Německu. Brzy používaly všechny tiskoviny i na katolickém jihu stále více Lutherův jazyk.

LUTHERSKÁ NĚMČINA

Bibli překládal Luther s nejvyšší péčí, aby se zabránilo nedorozuměním. Jak obtížné často bylo najít vhodná slova, dokazuje jeho „Dopis o tlumočení“. Rozšířil slovní zásobu, mnohé výrazy použil z hovorové mluvy a také zařadil mnohá slova z nářečí do spisovného jazyka. Tak vznikla tzv. lutherská němčina, které většina rozuměla. Sám také komponoval ke svým náboženským textům i melodie; byl přesvědčen, že lidé rádi zpívají a takto nové myšlenky lépe přijmou.

Závěrem lze konstatovat, že Lutherův význam z dnešního pohledu – odhlédna od jeho rozhodnosti a odvahy vůči Římu – nebyl jen v překladu Bible, ale i v jeho působení v jazykové, hudební a literární oblasti.

Vezmeme-li jen jeho náboženské polemické spisy, především ty, jež vznikly a byly publikovány v r. 1520, musí každý připustit, že od té doby přestala být církev římská jedinou křesťanskou církví Západu. Uvažme, že dnes vycházejí z Lutherových tezí a teologie na celém světě lutherské církve se 75 miliony věřících křesťanů a tento způsob vyjádření víry lze (jak to vyjádřil Heinrich Heine ještě v 19. století) považovat za reformovanou a „moderní křesťanskou víru“.

Inge Stahlová

Den Země

Z RATIBOŘICKÉHO ÚDOLÍ

• „Tam mám i jistá místa v lese rád,“ začal zase Beyer, „na nichž se vždy mimovolně zastavím, která jsem si zamiloval, že mne upomínají buď na jisté osoby, milé, neb nemilé okolností mého života. Kdyby chyběl na těchto místech jediný strom, jediný keř, chybělo by mi cosi.“

• U Starého bělidla začínalo být smutno. Les byl světlejší. Stráž žlutla, vítr a vlny odnášely chumáče suchého listí bůhví kam. V zahrádce kvetly jen astry, měsíčky a umrlčí kvítka, na louce za splavem růžověly se naháčky a v noci prováděla tam světélka svoje rejdy.

• Ráda zastavila se babička s dětmi u splavu. Dívaly se, jak vlny po splavu prudce dolů stékají, vzhůru vshoupnuvše se v milióny kapek rozstříkly, nazpět padají, ještě jednou v pěnivém kotli se převálí a teprv spojené v proudu jedním tíše dále plynou.

• Začasté chodila babička s dětmi na delší procházky, třebas do myslivny nebo do mlýna, nebo zašly do lesa, kde ptáčkové líbezně zpívali, kde

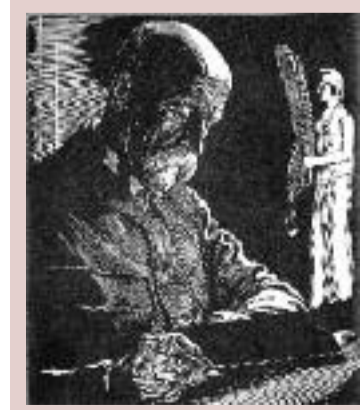
byly pod stromy nastlané měkounké podušky a tolik vonných konvalinek rostlo, petrklíčů.

• Lidé ani neviděli, jak babička stárne a schází, jen ona sama to cítila. Mnohdy říkala Adelce, z níž se stalo pěkné děvče, ukazujíc na starou jablonoň, která rok co rok více schla a spořeji zelenem se odívala: „My jsme si rovny, půjdeme asi zároveň také spat.“ A jednoho jara všechny stromy zelenaly se, jen stará jablonoň smutně stála bez listu. Museli ji vykopat a spálit. Babička to samé jaro velice kašlala, nemohla už dojít do městečka do božího kostelíčka, jak říkala.

• Kde jaký kousek chleba ležet zůstal, i kůrky, co děti nedojedly, strčila babička do kapsáře; trefilo-li se jít okolo vody, hodila rybám, rozdrobila mravencům, když šla s dětmi, nebo ptákům v lese, zkrátka ona nezmařila jediného sousta a vždy napomínala: „Važte si božího daru, bez něho je zle, a kdo si ho neváží, toho Bůh těžce tresce.“ Jestli dítě chléb z ruky upustilo, muselo jej pak políbit, jako za odprošení; tak i kdyby kde zrnko hrachu bylo leželo, zvedla je babička a vyznamenaný na něm kalíšek s úctou políbila.

Tomu všemu babička i děti učila.

Božena Němcová: Babička

Světový den knihy

„První a největší knihou Boží je viditelný svět, popsany tolika písmeny, kolik je v něm vidět Božích výtvorů.“
Jan Amos Komenský

Což kniha může znamenat člověku, toho příkladů máme více. Například spisy Aristotelovy pro filosofii; Bible stále svatou všemu křesťanstvu. Kniha je člověk, je více, je duší člověka; jistě kniha dobrá. Na takovou dobrou knihu můžeme pohlížet jako na dopis člověka moudrého, milý, snad obšírný, ale poučný; ovšem dopis tomu, kdo dovede číst. Kniha je nejlepším přítelem. Jsme knihami spojeni s duchy všech národů a dob. V knihovně dobře vybrané jsme jako ve věčnosti; ztrácí se historie, máme tu nejstarší a nejnovější myšlenky jednu vedle druhé, postihujeme, že člověk je nejen bytostí historickou. Každý vzdělanec má mít svou zvláštní knihovnu, svou docela osobní. Pověz mi, co čteš, a já ti povím, kdo jsi...

Kniha - duší člověka. Stati a rozmluvy T. G. Masaryka o knihách a o četbě. Praha 1937

Náboženská obec
Církve československé husitské
ve Vodňanech

ve spolupráci
s Městským muzeem
a galerií Vodňany

zve
na rozšířenou verzi
jubilejní výstavy

**91 let Husova sboru
ve Vodňanech
(1925 – 2016)**

zpracoval PhDr. Josef Nožička

od 1. dubna
do 30. června 2016
ve vodňanském Infocentru

Infocentrum, náměstí Svobody 18/I, 389 01 Vodňany • www.infocentrumvodnany.cz
tel.: 383 384 934 • otevřeno Po – Ne 9 – 12, 13 – 17 hodin

Poklad mezi knihami

Hned v úvodu se přiznám, že patřím mezi náruživé čtenáře. Mám velkou knihovnu, na kterou jsem neměl dříve moc času, ale po odchodu do penze si to nyní vynahrazuji a užívám. Nedávno jsem navštívil přítele, který ví, že jsem knihomol a nabídl mi k přečtení jednu velmi zajímavou knihu. Je to kniha stará, velmi stará. Vznikla někdy ve dvacátých letech 15. století a ani nelze spočítat, kolik generací křesťanů ji četlo. Když mi tuto knihu nabízel, v duchu jsem si říkal, zda mně, člověku 21. století, má vůbec co říci. Zda je vůbec přijatelná. Ale po přečtení knihy s názvem „O následování Krista“ mohu zodpovědně říci, že s výjimkou Bible bych asi těžko hledal knihu moudřejší, přínosnější a aktuálnější, než je tato kniha, která nestárne, přestože byla sepsána v 15. století. Což je velmi vzácná vlastnost.

Jedná se o nový překlad od Václava Uhlíře. Knihu vydalo nakladatelství Refugium, bohužel jako neprodejnou publikaci, navíc dvojjazyčně – latinsko-česky, proto ji v knihkupectví nekoupíte. Vznikla jako publikace Institutu interkulturního, mezináboženského a ekumenického výzkumu a dialogu a s podporou několika grantů byla zdarma distribuována mezi studenty a pedagogy Univerzity Palackého v Olomouci, mezi které patří i můj přítel. Kniha je zajímavá i pro milovníky latiny, matky

řečí. Pokoušel jsem se číst latinský originál a s pomocí českého textu oprášit již dávno zapomenutá slovíčka. Musel jsem bohužel konstatovat, že si už skoro nic nepamatuji.

První část knihy nese název „Užitečné rady pro duchovní život“ a zjistil jsem, že jsou zde opravdu nadčasové rady, které dnes již bohužel téměř neuslyšíme. Proč bychom si neměli nechat poradit nesmrtelným Tomášem Kempenským? Překvapilo mne nicméně, že toto jméno není v knize uvedeno; kritičtí literární badatelé patrně natolik zpochybnili jeho autorství, že se dnes už jako autor neuvádí.

V knize čtenář najde opravdu užitečné rady, navíc z velké části formou rozhovoru s Kristem, a s řadou krásných modliteb, které si rychle přivlastní. Když jsem knihu četl, byl jsem zasažen její hloubkou – každou chvíli jsem musel čtení přerušit, protože téměř každá věta zasahuje citlivá místa v duši s takovou intenzitou, že jsem nemohl pokračovat dál a musel jsem si nechat prostor k rozjímání: nutí čtenáře přemýšlet o Bohu, rozmlouvat s ním, meditovat, a to nenásilnou, ale zato vytrvalou formou.

Toto neprodejné vydání asi těžko získáte, avšak existuje řada starších vydání, která si lze půjčit ve veřejných knihovnách či zakoupit v antikvariátech. Všele doporučuji k přečtení!

Pavel Hýbl

Zprávy

Slavili jsme

Na Květnou neděli 20. března jsme v naší náboženské obci v Úvalech oslavili 95. výročí jejího ustavení. Slavnostní bohoslužbu sloužil milý host pražský biskup David Tonzar. Ve zcela zaplněné Husově kapli se bohoslužby také účastnil starosta města Úvaly Mgr. Petr Borecký a řada dalších hostů. Starosta Petr Borecký v závěru bohoslužby pozdravil zúčastněné věřící a ocenil práci náboženské obce při rozvoji města.

V průběhu bohoslužby udělil pražský biskup také svátost křtu. Po bohoslužbě přítomní účastníci při drobném občerstvení besedovali s bratrem biskupem i ostatními hosty.

Jitka Pokorná

Teologická konference Církve československé husitské

na téma *Identita CČSH v duchovním životě a zbožnosti* proběhne 26. - 27. května v Brně (Penzion Zahrada, Lipová 26).

Z programu: Svátosti (br. biskup D. Tonzar), Mariánská úcta v CČSH (br. biskup F. Štojdil), Svědkové Páně (br. patriarcha T. Butta), Sociální práce jako jeden projev duchovního života církve (br. biskup R. Göbel), Katolicita CČSH (br. biskup J. J. Dovala), Modlitba (br. biskup P. Pechanec), Jak dál... (br. biskup J. Hradil), Shrnutí (br. prof. Z. Kučera). Konference je otevřena všem zájemcům z CČSH. Konferenční poplatek, splatný na místě, činí za celou konferenci včetně ubytování 350 Kč. Při účasti pouze jeden den bez ubytování činí poplatek 100 Kč. Detailní rozpis najdete na webu církve v rubrice Pozvánky. Přihlašujte se, prosíme, nejpozději do 15. 5. na adresu naukového odboru ÚÚR: Kristýna Mlýnková, Naukový odbor ÚÚR, Wuchterlova 523/5, 160 00 Praha 6, e-mail: kristyna.mlynkova@ccsh.cz, tel. 220 398 113, 720 404 778. V přihlášce, prosíme, uveďte své jméno, příjmení, titul, náboženskou obec a funkci, kontaktní údaje (e-mail, telefon) a zda se zúčastníte celé konference či jen určitý den.

KM

K Jeronýmovu výročí v Nymburce

• Jarní koncert Základní umělecké školy B. M. Černošského v Nymburce k počtě Jeronýma Pražského, od jehož mučednické smrti letos uplyne 600 let, se uskuteční v Husově sboru v Nymburce v úterý 10. května od 17 hodin. Všichni jsou srdečně zváni!

• Přednáška předního českého historika prof. Petra Čorneje „Jeroným Pražský, Husův druh, rebel a křesťanský nonkonformista“ proběhne ve středu 11. května od 18 hodin v Husově sboru v Nymburce. Po přednášce se můžete těšit na diskusi.

Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc., je jeden z nejvýznamnějších českých historiků specializující se na dějiny pozdního středověku, zvláště husitství. Vyučuje na Karlově univerzitě. Vstupné dobrovolné.

red

Program divadla Mana

• 22. 4. pá (19.30 h) - I. Klíma: Ministr a anďel
• 25. 4. po (19.30 h) - Tak bolely hvězdy - obrazy ze života dětí internovaných za druhé světové války v Terezíně (premiéra)
• 26. 4. út (19.30 h) - B. Hrabal, J. Korčák: Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet
• 28. 4. čt (19.30 h) - B. Ahlfors: Popel a pálenka
Husův sbor, Moskevská 34, Praha 10 - Vršovice
www.vrsovickedivadlo.cz

red

Sháníme pianino

V NO České Budějovice - Čtyři Dvory sháníme pianino. Přijmeme je jako dar či odkoupíme za příznivou cenu. Za NO Karel Filip (kontakt - tel.: 773 175 347, e-mail: pruhovanetricko@centrum.cz) **KF**

Pěvecké sbory, přijďte do Prahy!

Srdečně vás zveme k účasti na Festivalu duchovní hudby 2016 v Praze 5. července. V letošním roce si připomínáme 600. výročí mučednické smrti M. Jeronýma Pražského. Byli bychom rádi, kdybyste ze svého repertoáru vybrali také píseň z období reformace či přímo o M. Jeronýmovi. Přihlášky posílejte na adresu: Kulturní rada CČSH, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6 nebo e-mailovou poštou na: jiri.vanicek@ccsh.cz; Marketa.Hlasivcova@post.cz. Kontakt: RNDr. Markéta Hlasivcová, e-mail: Marketa.Hlasivcova@post.cz, tel. 723 383 159. **MH**

Koncerty u sv. Mikuláše

Milí čtenáři, oznamujeme vám s radostí, že počínaje tímto číslem budeme v našem časopise opět přinášet program koncertů v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Pokladna je otevřena v den koncertu, rezervaci můžete provést na tel. čísle: +420 777 581 690, +420 777 179 609 či prostřednictvím e-mailu: koncertyvpaze@email.cz nebo přes webové stránky: www.CONCERTSINPRAGUE.eu

• 1. 5. - 17 hodin
Haydn, Bach, Mozart, Dvořák
Adamus trio
Jan Adamus - hoboj,
anglický roh
Marie Fuxová - housle
Martin Levický - klavír, varhany

• 1. 5. - 20 hodin
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
From baroque to jazz
Prague Brass Ensemble
Aleš Bárta - varhany

(Inzerce)

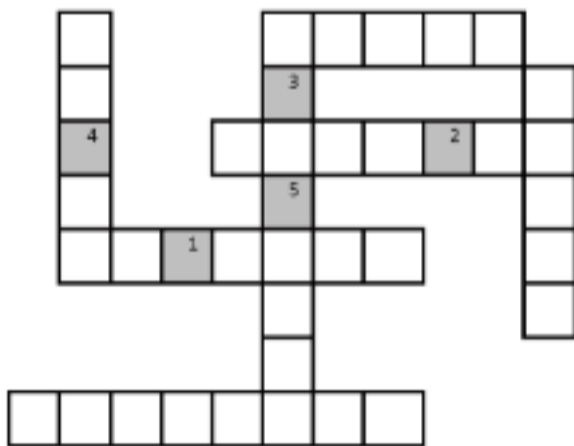
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NOVÉ PŘIKÁZÁNÍ

Doplňte do tabulky slova podle počtu jejich písmen – shora dolů a zleva doprava.

8 písmen: oslavení, učedníci, 7 písmen: hledání, milovat, 5 písmen: dítě, odchod, říkám

(Řešení z čísla 15: Lásky)

Jana Krajčříková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production; tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

Po stopách hvězd
Setkání mládeže v Hradci Králové
29. dubna - 1. května 2016
pro účastníky od dvanácti let
Program: sdílení, hry, planetárium, pozorování hvězd, výlet po planetární soustavě, nedělní songová liturgie
Přihlašujte se na mail
klaskovaf@centrum.cz, tel. 739 512 817
ubytování na faře,
s sebou: spacák, karimatku
účastnický poplatek 250,- Kč
† KRÁLOVÉHRADCECKÁ DIECÉZE

Křest 22 dospělých na Bílou sobotu v Blansku. Blahopřejeme. red

Z ekumeny

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ ERC

Ekumenická rada církví v ČR vyhláší výběrové řízení na pozici generální sekretář/generální sekretářka. Detaily výběrového řízení a požadavky najdete na webu www.ekumenickarada.cz. Životopisy je možné posílat do 10. května 2016.

dle webu ERC v ČR

VY JSTE SŮL ZEMĚ! SETKÁNÍ KŘESŤANŮ ZEMÍ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY

Tři měsíce zbývají do okamžiku, kdy Budapešť bude hostit Setkání křesťanů zemí střední a východní Evropy. Od 7. do 10. července nabídne zajímavý program. Přihlašování je možné do konce dubna na <http://christlichebegegnungstage2016.hu/en/registrazio>. S blížícím se začátkem akce organizátoři odhalují a upřesňují program. Ve čtvrtek 7. července proběhne od sedmi hodin večer slavnostní úvodní bohoslužba. Už odpoledne se však zájemci mohou zúčastnit tematické prohlídky města. Po zahájení si lidé mohou vybrat, zda se setkají nad typickou maďarskou kuchyní, poslechnou si koncert v mládežnickém stanu nebo budou fandit fotbalistům (přenos UEFA Euro 2016 na velkou obrazovku). Páteční dopoledne bude věnováno tématu celého setkání křesťanů, kterým je verš z Matoušova evangelia „Vy jste sůl země“. Odpolední program bude rozmanitý. Od promítání filmu o Lutherovi a přednášky o reformaci přes neviditelné divadlo či nabídku sportovních aktivit po diskuse o uprchlictví. Na večer se chystá koncert křesťanských popových kapel, zpěvy z Taizé a noční projížďka na lodi. V sobotu po ranním ztišení budou následovat především programy spojené opět s hlavním tématem. Zazní také diskuse o reformaci a budoucnosti církví. Odpoledne zaujme závodem dračích lodí, panelem o klimatických změnách a jejich dopadu na společnost nebo zamyšlením nad rolí víry ve válkách. Večer proběhne závěrečný ceremoniál. Celé setkání zakončí nedělní bohoslužby.

dle webu christlichebegegnungstage2016.hu a e-cirkev.cz

STAROKATOLÍCI VOLILI NOVÉHO BISKUPA

V minulých dnech byl 49. synodou Starokatolické církve v ČR ve třetím kole volby zvolen biskupem PhDr. Pavel Benedikt Stránský, který se ujme vedení církve 17. července 2016 (do svého biskupského svěcení jako biskup elekt).

dle <http://www.starokatolici.cz/2016/04/08/vysledek-volby-biskupa>
Připravila Martina V. Kopecká